

تأثیر مداخله مبتنی بر مدل 5A بر خودمراقبتی و کیفیت زندگی سالمندان مبتلا به پرفشاری خون پایان نامه

جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد پرستاری سالمندی

متینه خوشخو کاخکی - حسین عجم - موسی سجادی - محمدرضا منصوریان

مقدمه: پرفشاری خون یکی از شایع ترین بیماری های مزمن دوران سالمندی است که با مداخله مناسب می توان خودمراقبتی و کیفیت زندگی در سالمندان مبتلا را بهبود بخشید. یکی از روش هایی که احتمالاً می تواند باعث بهبود خودمراقبتی و کیفیت زندگی سالمندان شود مداخله مبتنی بر مدل 5A است لذا این مطالعه با هدف تأثیر مداخله مذکور بر خودمراقبتی و کیفیت زندگی سالمندان مبتلا به پرفشاری خون انجام شده است.

مواد و روش ها: پژوهش حاضر مطالعه ای نیمه تجربی و دو گروهه بوده که بر روی ۸۰ سالمند مبتلا به پرفشاری خون مراجعه کننده به مراکز خدمات جامع سلامت شهرستان گناباد در سال ۱۳۹۹ انجام شد. واحدهای پژوهش به صورت در دسترس و بر اساس معیارهای ورود انتخاب و به کمک بلوک های جایگشتی به دو گروه آزمون (۴۰ نفر) و کنترل (۴۰ نفر) تخصیص یافتند. اطلاعات قبل از مداخله با استفاده از فرم اطلاعات دموگرافیک، پرسشنامه خودمراقبتی پرفشاری خون سالمندان و پرسشنامه اختصاصی سنجش کیفیت زندگی سالمندان جمع آوری گردید. سپس گروه آزمون تحت مداخله بر اساس مدل 5A به مدت دوماه قرار گرفت و گروه کنترل تنها آموزش مراکز خدمات سلامت را دریافت کردند. در پایان مداخله مجدداً پرسشنامه ها توسط دو گروه تکمیل شد. پس از جمع آوری داده ها، تجزیه و تحلیل با استفاده از نرم افزار (SPSS) نسخه ۲۰ با استفاده از آزمون های کای اسکور، دقیق فیشر، تی مستقل، تی زوجی، من ویتنی یو و ویلکاکسون، در سطح معنی داری کمتر از ۰/۰۵ انجام شد.

یافته ها: دو گروه مورد مطالعه از نظر تمامی متغیرهای دموگرافیک همگن بودند. میانگین نمره خودمراقبتی گروه آزمون به صورت معنی داری بعد از مداخله افزایش یافته ($P < 0/001$) و نسبت به گروه کنترل نیز افزایش معنی داری داشت ($P < 0/001$). کیفیت زندگی گروه آزمون به صورت معنی داری بعد از مداخله افزایش یافته ($P < 0/001$) و نسبت به گروه کنترل نیز افزایش معنی داری داشت ($P < 0/001$).

نتیجه گیری: مداخله مبتنی بر مدل 5A می تواند باعث ارتقاء خودمراقبتی و کیفیت زندگی و همچنین کنترل فشارخون در سالمندان مبتلا به پرفشاری خون شود.

کلیدواژه ها: سالمندی، مدل 5A، خودمراقبتی، کیفیت زندگی، پرفشاری خون

Effects of Intervention based on 5A Model on Self-Care and Quality of Life in Elderly people with Hypertension

Introduction: Hypertension is one of the most common chronic diseases in old age and with proper intervention, self-care and quality of life in the elderly can be improved. Therefore, this study aimed to determine the effect of intervention based on 5A model on self-care and quality of life in the elderly people with hypertension.

Materials and methods: The present study was a quasi-experimental with two-group study that was performed on 80 elderly people with hypertension referred to comprehensive health service centers of Gonabad city in 2020. Subjects were selected based on available sampling method and they were randomly assigned by permuted block randomization to experimental (40 participants) and control (40 participants) groups. Data were collected before the intervention using patient's demographic and clinical information form, the self-care tools for hypertension among older adults and the older people's quality of life questionnaire. Then, the experimental group underwent the intervention based on Model 5A for two months and the control group received only training from health service centers. At the end of the intervention, the questionnaires were completed again by both groups. After collecting the data, the analysis was performed using software (SPSS) version 20 using chi-square, exact fisher, independent t-test, paired t-test, Mann-Whitney U and Wilcoxon, at the significant level of less than 0.05.

Findings: The two groups were homogeneous in terms of all demographic variables. Mean self-care score of the experimental group significantly increased after the intervention ($P < 0.001$) and it was also significantly increase compared to the control group ($P < 0.001$). Also, Mean quality of life score of the experimental group significantly increased after the intervention ($P < 0.001$) and it was also significantly increased compared to the control group ($P < 0.001$).

Conclusion: Intervention based on 5A Model can improve self-care and quality of life, as well as control blood pressure in the elderly with hypertension.

Keywords: Elderly, 5A model, Self-care, Quality of life, Hypertension